

ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vesz fel.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.

Előfizetési ár a „Gazdasági Lapok” nélkül:

Egész évre... 13— kor.
Fél „... 6-50 „

TELEFON: József 40—66.

Az e lapokban foglalt minden cikket az utánnomias joga fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TARTALOM.

	Lap
Különösen felhívjuk t. gazdatársaink figyelmét a következő	
rendeletre	33
Állattenyésztés a vágóállatdepotokban	33
Könyvismertetés	33
Kérdések és feleletek	
Kérdések: Milyen fajta tyúk a legjobb tojó	34
Feleletek: Milyen fajta tyúk a legjobb tojó	34
Kisebbségi közlemények	
Hírek	34

JÁRVÁNYOK

fellépte esetén forduljon a

LABORATORIUM

VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE
RÉSZVÉNYTÁRS. IGAZGATÓSÁGAHOZ
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-UTCZA 18/B.

Sürgőnyozim: Vaccin, Budapest,

Intorurban { reggel 7-től este 6-ig: József 20—14.
telefon: } este és éjjel: József 22—58.

Az intézet anyagai egész Európában elterjedtek s megbízhatóságuk, állandó bakteriológiai karakterük és hatékonyságuk közismeretes. Felvilágosítások, szaktanácsok és laboratóriumi vizsgálatok díjmentesek.

Különösen felhívjuk t. gazdatársaink figyelmét a következő rendelethez.

I. főosztály.

362/1918.

A sertésartó gazdák figyelmébe!

Az Országos Közélemezési Hivatal vezető m. kir. miniszter ur 56974/1918. VI. számú rendeletével az Országos Sertésforgalmi Irodát bizta meg a hadsereg és az ország zsiellátásának biztosítása végett szükséges ipari hizlalási akció megszervezésével és lebonyolításával, felhatalmazva az irodát, hogy a hizlaláshoz kellő soványsertés anyagot szükség esetén requirálás útján szerezzze meg. Az Országos Sertésforgalmi Iroda felhatalmazást nyert arra is, hogy mindazon állattartóknak (tenyésztőknek), kik soványsertéseiket a requirálás elkerülése végett az alább kitűzött határideig önként ajánlják, amennyiben azok az iroda által alkalmasoknak találtnak és tényleg átvételnek, saját hizlalásuk elmaradása folytán elvesztett hasznuk kárpótlásául a *maximális áron felül élősúly kilogrammonként 1 korona prémiumot fizessen.*

Felhívjuk ennél fogva mindazon állattartókat (tenyésztőket), akik páronként legalább 100 kg. súlyu soványsertésekkel rendelkeznek, hogy soványsertés-állományukat *legkésőbb folyó évi március 4-ig* az Országos Sertésforgalmi Iroda II. főosztályának (Budapest, V., Sas-utca

27. szám) saját érdekükben önként ajánlják fel, mert a felajánlás elmulasztása esetén soványsertés állományuk a *legszigorubb requirálás keresztülvitelével* fog megszereztetni s esznek a fenti, anyagi előnyt nyújtó prémiumtól. A bejelentésnek a valósághoz hiven tartalmaznia kell a sertések darabszámát, életkorát, az átvészelttség mérvét, a páronkénti átlagsúlyt s annak megjelölését, hogy a sertések miskároltak és heréltek-e. Mihelyt a páronként 100 kg. súlyt elérték, bejelentendők azon sertések is, melyek jelenleg páronként 100 kg.-on alul vannak. A fenti prémium az ilyen sertések után csak akkor fizetetik, ha azok bejelentése legkésőbb folyó évi április hó 30-ig megtörténik és ha e bejelentett sertések az iroda által alkalmasnak találtak és tényleg átvételtek. 20 darabon aluli tételek nem jelentendők be. Azok a mezőgazdasági hizlalók, akik korábban is rendszeresen foglalkoztak hizlalással, tehát megfelelő hizlaló teleppel rendelkeznek, sertésbejelentésükkel egyidejűleg ajánlatot tehetnek arra, hogy a birtokukban lévő beállításra alkalkalmas soványsertéseket a szükséges takarmány kiutalása ellenében önmaguk hizlalják ki megállapítandó feltételek mellett. Az Országos Sertésforgalmi Iroda az összes figyelembe jöhető körülmények gondos mérlegelése és felettes hatóságának irányítása alapján esetről-esetre fogja a beérkező ajánlatokat elbírálni.

Az Országos Sertésforgalmi Iroda nyomatkosan figyelmezteti a gazdákat, hogy *soványsertéseiket a kitűzött határideig önként ajánlják fel*, nemcsak azért mert ezáltal jelentékeny anyagi előnyhöz jutnak és elkerülik a szigorú requirálással járó kellemetlenségeket, hanem azért is, mert az iroda a jövőben a soványsertések szállítást engedélyezni nem fogja s így a felajánlást elmulasztó gazdák amugy sem értékesíthetik majd más módon sertéseiket.

Országos Sertésforgalmi Iroda.

Állattenyésztés a vágóállatdepotokban.

A háboru még állattenyésztési tapasztalatoknak sem volt híjjával. A háboruban a hadsereg élelmezése pedig valóságos próbaköve az állattenyésztésnek. Kisebbségi arányban még a haretereken is üzték állattenyésztést. Az állatorvosok jelentései szerint a vágóállattelepeken üztött állattenyésztésben fajtatiztaságra nem törekedhetek, a tenyésztésbe vett állatok a legkülönbözőbb származásúak voltak. E telepeken a főcél az volt, hogy hust, tejet, zsirt, tojást gyorsan termeljenek. Az állattenyésztési szabályokra mégis ügyeltek, a nőstény állatokat a hozzájuk illő himekkel pároztatták. A nevelés igen gondos lévén, növendékállat alig pusztult el.

A szarvasmarhákat legtöbb esetben majorokban és a kisgazdák istállóiban helyezték el; higieniai szempontból ezek jobbára kifogásolhatóak voltak. A szellőztetés, az itatóberendezés hiányosak voltak. Az igen hideg víztől eredő hurutja a légutaknak és a gyomor- és bélbetegségek a tejelésre igen kedvezőtlen hatással voltak. Az állatokat szalmával, silány, vizenyős réti szénával, elvéve burgonya- és répaszelettel, továbbá sörtörkölyvel takarmányozták. Ha legelő volt a közelben, azt a lehetőségig felhasználták. A hiányos ápolás miatt megesezt, hogy az állatokon élőködők, főképp a tetvek elszaporodtak.

A száj- és körömfájás is számbavehető kárt okozott. A betegség ellen olyképp védekeztek, hogy a még egészséges szarvasmarhákat a betegek nyálával befertőzték, hogy az így mesterségesen létesített betegség enyhébb lefolyásu legyen, továbbá 15—20 cm. magasságban tőzegalmot vetettek az állatoknak. A fejős, hasas és szoptató teheneken a rachitis csontbetegség és a vészes kevésvérűség volt észlelhető. Még a szükös téli takarmányozáskor is átlagban egy-egy tehén 2½ liter tejet adott naponként, a legelőjárásakor felszökött 6 literre a tej mennyisége.

A sertésenyésztés anyaga a vágóállatdepot vidékének sertése volt, melyet yorkshireivel kereszteltek. Sertésakarmányuk az amugy nem értékesülő hulladékokat is felhasználták, így a lóhullákat, a vágóhidi melléktermékeket, kobozmányokat. A sertések között a sertésvész is lappangott, az életképes állatokat kiválogatták és felnevelték.

Parlagi juhajtákat is tenyésztettek, kis terméti, durva gyapjuval benőtt juhokat. Ezek gyapja olyan kemény és durva szálú volt, hogy csak nemez készítésére használhatták. Ezeket az állatokat csak a szabadban tenyésztették, ezek istállózása nem is volna jövedelmező. Rosszindulatu vizenyő, vagy üszkösödő tüdőgyulladás, vagy egyéb fertőző betegség nem volt a juhok között.

A baromfitenyésztést is üzték olyan helyeken, hol sok a szemeshulladék, így az étappe-ok rak-táraiban. A baromfikolera és a tyukpestis ellen oltással is próbáltak védekezni, de nem kielégítő eredménnyel.

A házinyultenyésztés a haretereken nem vált be, a házinyulak hushozama nem volt arányban az elfogyasztott takarmány értékével.

A lótenyésztésre, miként a jelentésből kitűnik, nagy súlyt vetnek. A tenyésztésre alkalmas kancákat fedeztették. Tenyészcsödöröknek könnyű arabsméneket és nehezebb angol telivéreket alkalmaztak. A főcél, hogy a csikóknak a mögöttes országrészekbe való küldésével az ottani anyagot javítsák.

Az állatorvosoknak a vágóállatdepotokban igen széles működési terük van, nemcsak gyógykezelnek sebészi műtéteket végeznek, herélnek, az állati járványok ellen küzdenek, hanem a tenyészállatok kiválasztásában, a tenyészállatok pároztatásában, gondozásában, takarmányozásában is jelentékeny mértékben közreműködnek. Az állatorvosok a vágóállatok husát, valamint a kényszervágott állatok husát is megvizsgálják, a tejet, a tejgazdasági berendezéseket ellenőrzik.

a.

• KÖNYVISMERTETÉS.

A magyar királyi állatorvosi főiskola évkönyve az 1916/1917. tanévről. (Az intézet fennállásának 130., mint főiskolának 18. éve.) A szokott kimerítő tartalommal közel 156 oldal terjedelemben jelent meg. Szomorú kötelességet is teljesít ezen évkönyv, amennyiben a főiskola két elhunyt tanárának életrajzát is közli. Az egyiket, dr. Rátz Istvánt, fáradhatatlan tevékenysége mellől ragadta el a kérlelhetetlen halál. A másik Monostori Károly már mint nyugdíjas, de a szakirodalom terén még működő, régi betegségének áldozata lett. A nagy gondal

Sertéseket vásárolok

Feljavított sertést, süldő sertéseket, továbbtartás és hizlalás céljából. Kész hizott sertést, választási malacokat és annál idősebb malacokat.

Kérem az uradalmakat, sziveskedjenek közölni eladásra levő állományaikat.

Legmagasabb áron fizetem és vásárolom azokat.

Pfeiffer Lajos Ferenc

(törvénszékileg bejegyzetti)

sertés-, zsir-, szalonna nagykereskedő és sertésnagyvágó.

BUDAPEST, VII. kerület, Alsóerdősor-utca 12. l. em. 14. sz.

Sürgőnyozim: Malacos Budapest.

Telefon: József 15—49.

Kérek ajánlatokat.

1011

szerezett évkönyv a külföld által is kitűnően elismert állatorvosi főiskolánk hű ismertetését s a jelzett tanév minden fontosabb mozzanatának rövid leírását foglalja magában.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Milyen fajta tyúk a legjobb tojó?

Sokat olvastam az egyes tyúkfajtákról, azonban arról kevés szó esett, hogy melyik fajnál található a legjobb kotlók. Különösen érdekel e tekintetben, hogy az orpingtonok miként viselkednek.

Felelet. Milyen fajta tyúk a legjobb tojó? című kérdésre.

A tapasztalás azt mutatja, hogy minden tyúkfajtánál vannak jó és rossz kotlók egyaránt. Mégis a kisebb testű tyúkok gondosabb mamáknak bizonyultak. A magyar tyúk az erdélyi kopasznyaku és a fehér wyandotte kiváló kotlóknek bizonyultak. Nem lehet ezt ilyen határozottsággal elmondani az orpingtonokról. Igaz ugyan, hogy a hatalmas, nagytestű, gyönyörű állat alá sok tojás elfér. 5-6 darabbal mindenesetre több, mint a magyar tyúk alá, ámde ez a nagy állat esetlen is, ügyetlen is, a többletet rendszerint összetöri. Magam láttam többször, hogy milyen vigyázatlanul ugrik a tojásra. Ezen a bajon némileg, de csak némileg, úgy lehet segíteni, ha a kotlót előzetesen 5-6 napig egy-két záptojáson hagyjuk ülni. Az orpington kotló az elenségekkal szemben gyáva, szóval ezen a téren sem kiváló.

Horog Márton.

Kisebb szakközlemények.

Milyen széles keretlécet használjunk?
A méhészeti vezető embereink, — mint sok más tekintetben — úgy a keretléc szélességének megállapítása tekintetében sincsenek egy véleményen. Dzirzon 27 mm.-ben állapította meg, míg Wyprecht, aki 49 mérést végzett szabad-épitményű méhcsaládoknál, elégségesnek talált 26 mm.-t s az ő méréseinek helyességét báró Berlepsch is megerősítette. Hazánkban leginkább a 25 mm. széles keretléc van elterjedve. Sőtér ugyan elégségesnek tart 23 mm.-t is. Boczonádi 25, majd 23, ma pedig 24 mm. széles keretlécet használ.

Lássuk, van-e ennek a milliméter vadászatnak gyakorlati jelentősége. A dolgozó fiasításos lép átmérője 22 mm., de ha be van boltozva, ez a méret 2-3 mm.-rel több. Viszont a beboltozott heresejt átmérője megint csak 2-3 mm.-rel több, úgy hogy a 25 mm. széles lécek már a herék fejlődésére is alig elégségesek, a 22-23 mm. szélesek pedig alkalmatlanok erre. Erre alapítva állapította meg Sőtér 23 mm.-re a keretléc szélességét s gyakorlatilag is bebizonyította, hogy ilyen módon nagyban korlátozható a hereépitmény.

Kis keretknél ez ment is, de amint ezt a 23 mm. széles nagy keretknél láttam, a lép legkisebb kipükkedése nagy zavarokat okozott. De

ettől eltekintve ma már azt is tudjuk, hogy a heresejtek korlátozásának több a hátránya, mint az előnye s így a keretléc szélességét bátran állapíthatjuk meg 25-26 milliméterben.

Balogh Bálint.

Tisztelt előfizetőink szives figyelmébe!

Tisztelettel kérjük azokat az előfizetőket, akik előfizetési díjjal hátralékban vannak, valamint azokat, akik az előfizetést 1918. évre még meg nem ujtították az előfizetési díjat beküldeni sziveskedjenek. Tisztelettel
GAZDASÁGI LAPOK kiadóhivatala

HIREK.

Személyi hírek. A földmivelésügyi miniszter a vezetése alatt álló minisztériumhoz Dobokai Zoltán dr. és Gremperger Tibor ideiglenes minőségű fizetéstelen jószágigazgatósági fogalmazókat, Huley-Rakovszky Pál és Mayer Károly budapesti lakosokat ideiglenes minőségű fizetéstelen miniszteri segédfogalmazókká, Plósz Endre budapesti lakost pedig ideiglenes minőségű díjtalan miniszteri fogalmazógyakornokká, Uj István dr. fizetéstelen miniszteri irodasegéd-tisztet ideiglenes minőségű mezőgazdasági statisztikai segéd-tisztet a XI. fizetési osztályba ki-nevezte.

Az állatok tavaszi összeírása. A földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint a köztenyésztésre szolgáló apaállatok és a közös legelők tulterhelésének meggátlása érdekében az állatállományt a legelőre való kihajtás előtt, de legkésőbb március 15-ig össze kell írni.

Leromlott hadilovakat ad ki a gerai közgazdasági központ (Landwirtschaftliches Zentralorgan) gazdáknak feljavítás céljából. A gazdák semmit sem fizetnek, sőt ellenkezőleg, még ők kapnak tartásdíjat minden kilogrammnyi súlygyarapodás után 2 márkát. Ennélfogva érdekükben áll a kosztadó gazdáknak a kosztos üdülőkkel jól benni és őket alaposan ellátni. Ezt nálunk is meg lehetne tenni!

Az állatállomány takarmányszükséglete. Egyre-másra jelennek meg a rendeletek az emberi ételmezésről és az állatok ellátásáról, de egyre-másra meg is változtatják ezeket a rendeleteket. És amellet akármennyit rendelkeznek, egyik sem kapja meg a kiutalt mennyiséget. Ime, a legújabb eset. Az állatok eltartására igényelhető takarmánymennyiség meghatározásáról szóló rendelet értelmében az egy éven aluli csikók eltartására hónaponként 45 kilogramm zabot vagy tengerit lehet számításba venni. Ma azonban arról értesítették a törvényhatóságokat, hogy a vonatkozó körrendeletben nyomdahliba volt, mert az említett szemestermény mennyisége nem hónaponként, hanem a gazdasági év hátralevő egész idejére értendő.

A katonai vágásokból származó állati belek elosztása. A hivatalos lap közli a kereskedelemügyi miniszternek a katonai vágásokból származó állati beleket felosztó bizottság

megalakítása tárgyában kiadott rendeletét. Ez a rendelet lesz hivatva megszüntetni azt az anomáliát, amely a katonai vágásokból származó beleknek Ausztria husfeldolgozó ipara számára történt lefoglalása által állott elő, hogy dacára annak, hogy a katonai szükséglet legnagyobb részét Magyarország állatállományából fedezték, a magyar husfeldolgozó ipar az állati belekből alig kapott valamit, a beleket mind Ausztriának szállították és ott használták fel.

A bizottság az elnökön és alelnökön kívüli tizenegy tagból áll. Sztérenyi József kereskedelemügyi miniszter a bizottság elnökévé dr. Dénes Sándor miniszteri osztálytanácsost, alelnökévé Máhrer Aladár székesfővárosi tanácsnokot, tagjaivá pedig Debreczeni Lajost, a debreceni kereskedelmi és iparkamara alelnökét, dr. Krejcsi Rezsőt, a budapesti kereskedelmi és iparkamara főtitkárát, Vajda Mihályt, a budapesti kereskedelmi és iparkamara előadóját, Reich Samut, Budapest székesfőváros községi élelmiszerárúsitó üzeme igazgatóját, Bittner Jánost, a budapesti hentesipartestület elnökét, Katona Sándort, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés főtitkárát, Braun Dávidot, a Braun és Fleischmann-cég beltagját, ifj. Kienast Ferencet, a Kienast és Bauerlein cég beltagját, Krausz Gusztávot, a Krausz Testvérek cég beltagját és Deutsch Hermannt, a szabadkai Bélipar Részvénytársaság igazgatóját nevezte ki.

Mindenféle rossz rendelet. Helembáról írják egyik napilapnak: Országszerte nagy a panasz a tojás- és szárnyashiány miatt. Békeidőben került vagy negyven millió korona értékű tojás kivitelre is, most nekünk sem elég. Mi ennek az oka? A legutóbbi requiráláskor megyékben és a szomszédos megyékben is kiadták a rendeletet, hogy baromfira csak ocsut szabad hagyni, abból is csak husz kilót egy tyukra csirkéivel együtt, ezt is csak olyan ocsut, melyben legfeljebb 5% a szem. Hát kérem e szerint a husz kilóban csak egy kiló lehet a szem. Ebből hét hónapig lehet egy tyukot tartani, tojítani, keltetni és csirkéit is táplálni? Igaz, nagy bölcseten azt mondja a közéletmezés, hogy etessék fűmaggal. De hol vegyék? A gazda csak azzal etetheti, amije van. Tehát ne termeljen árpát, vagy zabot, hanem fűmagot? Hát ne termelhesen a gazda az ő állatai részére azt, ami azon a vidéken neki legjobban tetszik? Elvárjuk, hogy a requiráláskor figyelemmel legyenek minden apróállatra, hogy miből éljen, miből tudja a gazda eltartani, akinél vannak. Ez a közéletmezés közérdeke. Sertéseinkre is a burgonya-requiráláskor semmit sem számítottak. Hát az miből neveltessék? Ilyen rendeletek csak arra alkalmasak, hogy vagy kipusztítsák az apróállat és sertésállományt, vagy pedig arra kényszerítsék a gazdákat, hogy gabonavetésüket csökkentse, termeljék helyette azt, ami aprójószág etetésére fordítható. Mert azt csak nem fogja nézni, hogy ólja, udvara üres legyen? A gabonavetés csökkentése pedig közérdeke-e?

Az aratásnál használt

kéveköötőzsinegek

ujbóli feldolgozása kormányhatósági rendelet folytán kötelező.

A manilla és a kenderzsineget lehetőleg külön csomagolva küldjük be haladéktalanul feldolgozás végett

MASSEY-HARRIS Co. Budapest, V., Klotild-utca 22. szám.

Nyugoti pályaudvar.

A „HANGYA“

a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete bármely községbe költségmentesen küldi ki megbízottját, a hol fogyasztási és értékesítő szövetkezetet akarnak szervezni. Mielőtt a mozgalmat megindítanák, forduljanak a kezdeményezők utbaigazításért a 1003

„Hangya“ igazgatóságához: Budapest, IX., Közraktár-utca 34. sz.

1917. év végén a kötelékéhez tartozó szövetkezeteknek 228.403 tagja volt. A szövetkezetek tartalék-alapja 8.665.206 korona volt. Az évi tiszta nyereség 568.960 korona, az összes áruforgalom pedig 80 000.000 korona volt. A „HANGYA“ boltok száma ez idő szerint 1700. Földmivelő népi erkölcsi emelkedésének és vagyoni gyarapodásának legbiztosabb eszköze a gazdasági szervezkedés és a termelés fejlesztése. Az értékesítés kedvezőbbé tétele, a háztartási és gazdasági szükségletek jutányosabb beszerzése csak fogyasztási és értékesítő szövetkezetek útján érhető el.

Akkor miből requirálnak? Avagy közérdek-e a baromfiállomány kipusztítása?

Az olcsó husakció. A kormány közbelépésére a Haditermény Részvénytársaság negyven elárúsító helyen egykilogrammos csomagokban tíz koronaért hozta forgalomba a marhahúst; az árakat most az élőmarha árának emelkedése miatt két koronával felemelték. A hus azonban így is olcsó, mert a piacon négy-öt koronával drágább a marhahus kilója. Az olcsó hus ügyében különben Windischgrätz herceg, közlekedési miniszter nagyobb akciót tervez. Nagy Ferenc államtitkárral kidolgoztatta a tervet és minisztertanács fog határozni ebben az ügyben. A miniszter mindent meg akar tenni, hogy a szegényebb néposztályt olcsóbb hússal lássák el. Ezzel kapcsolatosan a husjegyeket is valószínűleg bevezetik Budapesten.

Az állati szőrök értékesítése. A hivatalos lap rendeletet közöl, amely szerint az állati szőrfeleket, ha a készlet ezer kilogrammot meg nem halad, a tulajdonos a kereskedelmi miniszter által felhatalmazott személyeknek is eladhatja. Eladás esetén az eladó mentesül a felajánlás alól, de a szőrkészlet mennyiségét köteles a Szőrközpontnak bejelenteni.

Új sertéshizlalo Sopronban. Sopronból írják, hogy ott Krausz Mihály nagyiparos sertéshizlalo telep létesítésére kért engedélyt. A sertéshizlalo 2000 sertés számára épülne. Feltűnő, hogy az ipari hizlalo mai nehéz helyzete dacára is még mindig akadnak sertéshizlalo vállalatok.

A nagytétényi sertéshizlalo és husipari r.-t. igazgatósága vezérigazgatóvá nevezte ki Kammer Vilmost, a társaság eddigi ügyvezető igazgatóját. Az új vezérigazgató egy a hadsereg, mint a közellátás érdekében rendkívül fontos munkát végzett a háború alatt s ez irányban kifejtett eredményes tevékenységének elismerését jelenti a mostani kinevezés.

Az Első Magyar Gyapjumasó és Bizományi Részvénytársaság vasárnap tartotta 49-ik évi rendes közgyűlését. Bujanovich Gyula elnöki megnyitójában melegen emlékezett meg a társaság volt elnökének, Hajós Józsefnek és Bujanovich Sándornak elhunytáról. Az igazgatósági jelentés szerint az évi mérleg adatai szerint részvényenként 120 korona osztalékot fizet ki a társaság. A felmentvény megadása után sajnálattal fogadta a közgyűlés Gajári Ödön főrendnek az igazgatósági tagságról egészségi okból való lemondását. Helyébe a közgyűlés egyhangulag Gajári Kálmánt választotta meg.

A gyapju ára. Az OMGE mezőgazdasági ipari és kereskedelmi szakosztálya Gaál Jenő elnöklésével tartott ülésén Krolopp Hugó előadó rámutatott arra, hogy a magyar gyapju ára ma is a két év előtti árnívón mozog, mert a tavalyi rendelet csak azt az igazságtalanságot enyhítette, hogy a finomabb gyapjuárakat 1-3 koronával emelték és a merinó-tenyésztő gazdák helyzetét némiképp megjavították. Sürgős szüksége mutatkozik tehát annak, hogy a gyapju árát erre az évre fölemeljék. A német gazdák a mai árak lényeges fölemelését és a fölemelt áraknak tíz évre való biztosítását követelik annak ellenértéke gyanánt, hogy a német kormány és a kereskedelem a gyapjuterhelés fokozását várja a gazdáktól. Addig is tehát, amíg a szabadkereskedelemre ismét áttérünk, a magyarországi gyapjuárakat is föl kell emelni olyan színvonalra, hogy a gazdák a juhászat fenntartásával megfelelő bevételhez jussanak. Az elnök javaslatára szűkebbkörű bizottságot küldöttek ki, amely a külföldi árakat figyelemmel kíséri és a belföldi gyapjuárak megállapítására előterjesztést tesz az illetékes tényezőknek. Az egyesület az ár-emelésre konkrét javaslatot nem tesz, hanem egyszerűen utal a német viszonyokra.

Vadászsörét. A földmivelésügyi miniszter által a vadászközönség sörétszükségletének biztosítására szerzett sörétmennyiséget viszonteladás céljából a szállítási nehézségek dacára is sikerült leszállítani, s így az összes 6, 8, 10 és 12 es számú sörétmennyiség kiosztott. Hogy mely cégeknél kapható ez a sörét, az illető megyék alispáni hivatala útján megtudható. Miután a földmivelésügyi minisztériumnak sörétkészlete most már egyáltalán nincs, az ez irányú újabb kérvényeket nem lehet tekintetbe venni.

Az állati betegségek összegezése február hó 24-én.

A betegség neve.	Összesen		A mult heti állapot-hoz képest			
	közéeg	udvar	több	kevesebb	közéeg	udvar
Lépfene	112	113	2	1	—	—
Vesztség	318	326	14	14	—	—
Takonykór	24	23	—	—	1	1
Ragadós száj- és kö-						
römfájás	47	303	—	—	3	58
Juhhimlő	5	6	—	—	—	—
Ivarszervi hólyagos						
küttés	2	13	2	13	—	—
Rühkór	460	843	33	63	—	—
Bivalyvész	1	3	—	—	—	—
Sertésorbáncz	22	70	—	—	5	11
Sertéspestis	253	1254	—	—	5	40

Budapesti vágómarhavásár.
Hivatalos jelentés. 1918. március 28.

Felhajtás és árak:	I.	II.	III.
276 Bika	630-730	510-620	—
254 Magyar hizott ökör	650-700	590-640	520-570
918 Tarka hizott ökör	640-760	600-670	500-590
— Magyar legelőmarha	560-630	510-550	—
— Boszniai ökör	—	—	—
71 Magyar tehén	—	500-510	—
960 Tarka tehén	—	500-550	—
33 Bivaly	—	420-580	—
85 Növendékmarha	—	420-620	—

Eladatlan 27.

A felhajtás 671 darabban több volt a mult hetinél. Irányzatlanysa. Arak változatlanok.

Budapesti szurómarhavásár.
Hivatalos jelentés. 1918. február 26.

Felhajtás és árak:	800-840 (850-900)	700-790
363 Magyar élő borju	—	—
— Magyar öltött borju	—	—
— Galicziai borju	—	—
— Öltött bárány párja	—	—
13 Rugott borju	600-700	—
— Élő bárány párja	—	—
— Öltött göbölve	—	—

Eladatlan.

Vásári tudósítások.

Országos vásárok. 1918 március, hó 6-tól 1918 március 13 ig.

Március 6. Bajmóc, Eled, Ikervár, Lobonya, Murányalja, Piskolt, Sárospatak, Iapolca, Zilah.

Március 7. Alsólendva, Dömösd, Encs, Felsőpulya, Hontnémeti, Málacka, Poroszka, Sajtoskál, Söjtör.

Március 8. Felsőszivágy, Gyona, Kissink, Margitta, Radnót, Szina.

Március 9. Battonya, Darány, Elek, Harasztkerék, Kolozsvár, Kotor, Marospetres, Nemesádo háza, Szegvár, Szentgyháztalu, Zaránd.

Március 10. Bonchida, Csatád, Dalbosfalva, Drávasárhely, Füzesabony, Jásztényszaru, Kecskemét, Kunszentmiklós, Lengyeltóti, Monor, Srácsa, Szentmárton.

Március 11. Adánd, Avasujváros, Bács, Balassagyarmat, Baté, Bezdán, Breznóbánya, Csákgömbö, Csetnek, Csögle, Gnézda, Hada, Heregfalva, Huszt, Keszthely, Kisvárja, Léva, Muraszombat, Nagyatád, Nagydorog Nova, Petróc, Sajószentpéter, Tarcal, Tótpelsőc, Ujbánya, Ungvár, Vajszló, Verbecs, Veszprém.

Március 12. Bögöz, Csorna, Dunaszekcső, Galbató, Gálosfa, Gönc, Holics, Jászó, Karád, Kékkő, Körmend, Légárd, Liptótelep, Nagybajom, Nagylévárd, Nemespróna Privigyec, Ráckozár, Simontonya, Somogyámsón, Söskut, Vámosderocse, Zalszentgrót.

Március 1. Báfa, Csuz, Émihályfalva, Gálszécs, Igó, Nagyfalva, Nyírbogdány, Polgár Segesvár, Tiszaujlak.

Felelős főszerkesztő, kiadótulajdonos: MAILÁTH LÁSZLÓ.
Szerkesztő: FEHÉR ZOLTÁN.

KÉZI „FORTUNA“

Daráló garattal
lendkerékkel

(sulya 12½ kiló), lendkerék 45 cm.

Ara fogyasztónak K 100.— az összeg előzetes beküldése ellen.

**Gép-
Motor-
Henger-
Cséplő-
Világító-**

Olaj

Sűrített gépszir,

„Uzso“ kocsikenőcs.

Zsirozók, olajozók, Stauffer-Kenőszelenczék, torrcsőkafék, szénlapátok, armaturák, szerzőszámok és mindennemű műszaki cikkek.

Teljes malom- és 1005
fűrészbereendezések.

Schvarcz József és Társa

műszaki cégnél,

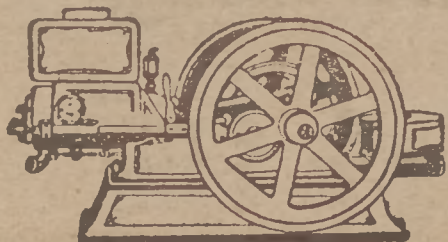
Budapesten, Vilmos császár-ut 53.

Saját ház.

Alapítva 1884.

Sürgőnyczim: Uzso Budapest.

Biztos jelű marokrakó aratógépeink, fűkaszálóink, gereblyéink

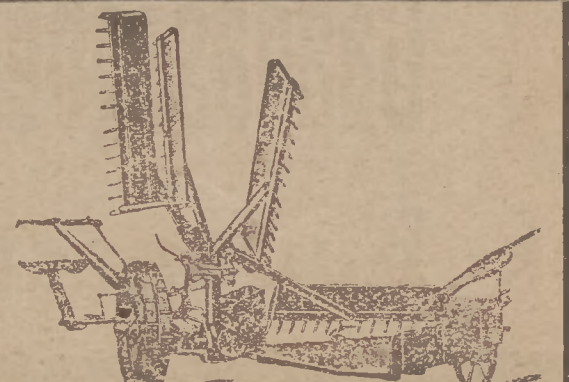

megérkeztek. Továbbá **ekék, boronák, szecska- és répavágók, kukoricamorzsolók, vetőgépek** valamint az őszi gazdasági munkák elvégzéséhez szükséges összes gépek és műszaki cikkek, továbbá **motorok, daráló-malmok motoros fűrészek stb.** raktárról azonnal szállíthatók, napi árak mellett.

Dénes B. Betéti Társaság-nál, Budapest, Vilmos császár-ut 61/g.

Árajánlással kívánatra díjmentesen szolgálunk.

1013

Kender és juta szőlőkötöző, kévekötél, zsákok, ponyvák

1044

Telefon: 35-92, 80-82, 104-10, 164-00, 117-79.

Távirat: NAGELA.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagyár és kölcsönintézet,
Budapest, V., Arany János-utca 10. sz.
Gyárak: Budapest, Zagreb, Fiume.

Eladó birtokok.

Több elsőrangú birtoknak, esetleg felszerelés és vétéssel együtt való eladására közvetlen megbízásom van. Bankösszekötéseim révén kevés pénzzel rendelkező vevőnek a vétel finanszírozását a legelőnyösebb módon eszközölöm.

1078

Törlesztéses kölcsönöket 4·50%^o-os alapon szerzek meg.
Schwarz Gusztáv banküzlete,
Budapest, V., Gizella-tér 6.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapított 1900-ban.

Igazgatóság Budapesten, IX., Calvin-tér 10. saját székházában.

Biztosításokat elfogad tűz-, jég-, baleset-, szavatosság- és betöréses lopás ellen; egy- szintén az ember életére a legkülönbözőbb módok szerint előnyös feltételek mellett.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.
Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A szövetkezet biztosítékai 1916. XII. 31		2.550,400.— K
Alaptőke		6.758,519.83 "
Tartalékok	A szövetkezet kötelezettségeinek fedezetére mindenké- előtt az évi díjbevétel és kamatjövedelem szolgál, ez kitett 1916. évben, tehát legalább	9.054,092.46 "
		18.358,012.14 K
Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett	tűzkárokból több mint	20.000,000.— "
	jégekárakban "	10.000,000.— "
	élelkekárakban "	1.000,000.— "
Biztosított érték tűzben 1916. évben több mint		1200.000,000.— "
	jégben "	95.000,000.— "
Életbiztosítási állománya több mint		21.000,505.— "

A „Gazdák Biztosító Szövetkezete” alapítása és főintézménye a „GOND-
VISELÉS” Országos Központi Segélyező Társulat Budapesten, IX., Calvin-tér 10., mely tár-
sulat tagjai részére 50 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítást nyújt népbiz-
tosítási osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, katonai és vegyes biztosításokat
közvetít minden orvosi vizsgálat nélkül.

1048

Rézgálic, vetőmagvak

(répa-, here- és kerti magvak),

kötélárak

istráng, kötőfék, marhakötél
stb. zsáktartók, gépkendők,
kaszák, kaszakellékek, répa-
villák, patkósarkok stb.
mezőgazdasági cikkek, továbbá
cement és mész legelőnyöseb-
ben kaphatók

Mezőgazdasági Kereskedelmi R.-T. árusztálya

Központi iroda:

1053

Budapest, IV. kerület, Szervita-tér 5. szám.

Telefon: 120-28. Sürgőncim: Gazdabank Budapest 120-28.

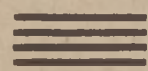
EREDETI STOCK MOTOREKE

budapesti raktárunkról azonnal szállítható!

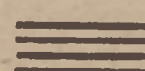
Szalmafeltáráó készülékek.

Dr. F. LEHMANN göttingeni tanár eljárása szerint.

Kisüzemköltség mellett nagy teljesítmény.

Rövid szállítási határidő.

Felvilágosítással és ajánlással szolgál a vezérképviselet:

1033

Gazdaságberendező és Motoreke Részvénytársaság,

Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45., I. em.